

18.1.2012

B7-0006/2012 }
B7-0008/2012 }
B7-0009/2012 }
B7-0010/2012 }
B7-0013/2012 }RC1

FÆLLES BESLUTNINGSFORSLAG

jf. forretningsordenens artikel 115, stk. 5,

til erstatning af beslutningsforslag af:

PPE (B7-0006/2012)
ALDE (B7-0008/2012)
Verts/ALE (B7-0009/2012)
S&D (B7-0010/2012)
GUE/NGL (B7-0013/2012)

om ubalancerne i fødevareforsyningskæden

Maria do Céu Patrão Neves, Esther Herranz García, Albert Deß

for PPE-Gruppen

Luis Manuel Capoulas Santos, Paolo De Castro, Luís Paulo Alves

for S&D-Gruppen

George Lyon

for ALDE-Gruppen

José Bové

for Verts/ALE-Gruppen

Alfreds Rubiks, Patrick Le Hyaric

for GUE/NGL-Gruppen

Rolandas Paksas

RC\889435DA.doc

PE479.443v01-00 }
PE479.445v01-00 }
PE479.446v01-00 }
PE479.447v01-00 }
PE479.450v01-00 }RC1

Europa-Parlamentets beslutning om ubalancerne i fødevareforsyningskæden

Europa-Parlamentet,

- der henviser til sine beslutninger af henholdsvis 8. juli 2010 om fremtiden for den fælles landbrugspolitik efter 2013¹, 18. januar 2011 om anerkendelse af landbruget som en strategisk sektor i forbindelse med fødevarerikkerhed², 23. juni 2011 om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020: Morgendagens udfordringer: fødevarer, naturressourcer og landområder³, og 5. juli 2011 om et mere effektivt og fair detailmarked⁴,
- der henviser til Kommissionens meddelelse "En bedre fungerende fødevareforsyningskæde i Europa" (COM(2009)0591) og de forskellige arbejdsdokumenter, der er knyttet hertil som bilag, samt til sine beslutninger af henholdsvis 7. september 2010 om rimelige indkomster for landbrugere: En bedre fungerende fødevareforsyningskæde i Europa⁵, og 19. januar om forsyningskæden for landbrugsbedrifters input⁶,
- der henviser til direktiv 2011/7/EU om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner⁷,
- der henviser til Kommissionens afgørelse af 30. juli 2010 om oprettelse af Forummet på Højt Plan for en Bedre Fungerende Fødevareforsyningskæde (2010/C 210/03),
- der henviser til de endelige henstillinger af 17. marts 2009 fra Gruppen på Højt Plan om Fødevareindustriens Konkurrenceevne og til Rådets konklusioner af 29. marts 2010 om en bedre fungerende fødevareforsyningskæde i Europa,
- der henviser til Eurostats data om prisindekserne for landbrugets produktionsmidler (inputomkostninger) og prisindeks for landbrugsprodukter (output-priser)⁸,
- der henviser til sin erklæring af 19. februar 2008 om undersøgelse af og indgreb over for magtmisbrug udøvet af store supermarkeder i Den Europæiske Union⁹, og sin beslutning af 26. marts 2009 om fødevarerpriser i Europa¹⁰,
- der henviser til Det Fælles Forskningscenters rapport fra 2008:"Low input farming systems:

¹ Vedtagne tekster, P7_TA(2010)0286.

² Vedtagne tekster, P7_TA(2011)0006.

³ Vedtagne tekster, P7_TA(2011)0297.

⁴ Vedtagne tekster, P7_TA-PROV(2011)0307.

⁵ Vedtagne tekster, P7_TA(2010)0302.

⁶ A7-0421/2011.

⁷ EUT L 48 af 23.2.2011, s. 1.

⁸ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database.

⁹ Vedtagne tekster, P6_TA(2008)0054.

¹⁰ Vedtagne tekster, P6_TA(2009)0191.

RC\889435DA.doc

PE479.443v01-00 }

PE479.445v01-00 }

PE479.446v01-00 }

PE479.447v01-00 }

PE479.450v01-00 }RC1

an opportunity to develop sustainable agriculture"¹ ,

- der henviser til rapporten "Agribusiness and the right to food" fra FN's særlige rapportør om retten til fødevarer,
- der henviser til forretningsordenens artikel 115, stk. 5,
- A. der henviser til, at Kommissionen i sin meddelelse om en bedre fungerende fødevarerforsyningskæde i Europa (COM(2009)0591) peger på alvorlige skævheder i forhandlingsstyrke, som giver sig udslag i urimelige handelspraksisser, såsom forsinkede betalinger, ensidige kontraktændringer, urimelige kontraktvilkår, begrænset markedsadgang, manglende oplysninger om prisdannelse, ulige fordeling af fortjenstmargener i hele fødevarerkæden, leverandørers eller køberes misbrug af markedsstilling, herunder i form af karteller, bindende videresalgspriser og indkøbsalliancer m.m.;
- B. der henviser til, at dominansen af et lille antal meget store detailhandlere i EU er til skade for producenter og andre leverandører, idet det medfører stadig større skævheder i magtbalancen mellem kontraktparterne; der henviser til, at der sker en stadig svækkelse af landbrugsproducenternes og agroindustriens forhandlingsstyrke for så vidt angår fastlæggelsen af prisniveauerne i værdikæden – fra den primære produktion over forarbejdningsprocessen og frem til den endelige forbruger; der henviser til, at den overdrevne koncentrationsgrad fører til tab af produktmangfoldighed, kulturarv, detailforretninger, arbejdspladser og livsgrundlag;
- C. der henviser til, at landbrugernes indkomstproblemer bliver stadig værre, og at de priser, forbrugerne betaler for varer, ikke afspejles i de priser, landbrugerne får for deres produktion, hvilket undergraver landbrugernes mulighed for at investere og innovere og kan få mange af dem til at opgive landbruget;
- D. der henviser til, at tabet af forhandlingsstyrke, stigningen i produktionsomkostningerne og den manglende mulighed for at få dækket disse omkostninger i fødevarerforsyningskæden kan true landbrugsbedrifternes overlevelse og dermed på længere sigt potentielt svække medlemsstaternes produktionspotentiale og forværre deres afhængighed af eksterne markeder;
- E. der påpeger, at en større jævnbyrdighed i handelsforbindelserne ikke kun ville forbedre fødevarerforsyningskædens virkemåde, men også komme landbrugerne og i sidste ende - gennem øget konkurrenceevne - forbrugerne til gode;
- F. der henviser til, at den seneste tids svingninger i fødevarer- og råvarepriserne har givet anledning til alvorlig bekymring for de europæiske og globale fødevarerforsyningskæders funktionsevne og øget usikkerheden omkring landbrugernes indkomster og langsigtede investeringer;
- G. der påpeger, at end ikke forbrugerne kan drage fordel af de lave ab bedrift-priser, som følger

¹ http://agrienv.jrc.ec.europa.eu/publications/pdfs/LIFS_final.pdf.
RC\889435DA.doc

PE479.443v01-00 }
PE479.445v01-00 }
PE479.446v01-00 }
PE479.447v01-00 }
PE479.450v01-00 }RC1

af landbrugernes fremadskridende tab af forhandlingsstyrke i fødevarekæden, navnlig fordi de krav vedrørende kvalitet, arbejdstagerrettigheder samt miljø og dyrevelfærd - som europæiske landbrugere skal overholde - ofte ikke håndhæves på samme måde over for importerede landbrugsvarer;

- H. der henviser til, at konkurrencemyndighederne i en række medlemsstater har peget på, at der er fire nøgleområder, hvor ubalancerne i fødevareforsyningskæden er særlig problematiske: ensidig fastsættelse af kontraktvilkår, rabatpraksisser, straffesanktioner og betalingsbetingelser;
1. understreger, at problemet med ubalancer i fødevareforsyningskæden har en klar EU-dimension, hvilket fordrer en specifik EU-baseret løsning i betragtning af landbrugsfødevarekædens strategiske betydning for Unionen; minder om, at fødevareforsyningskæden, landbruget, landbrugsfødevareindustrien og fødevaredistributionen tegner sig for 7 % af den samlede beskæftigelse i EU og har en værdi af 1.400 mia. EUR på årsbasis – et tal, som er større end for nogen anden produktionssektor i EU – samtidig med at landbrugets andel af værditilvæksten i fødevareforsyningskæden er faldet fra 31 % i 1995 til 24 % i 2005 i EU-25;
 2. henleder opmærksomheden på det igangværende arbejde i Forummet på Højt Plan for en Bedre Fungerende Fødevareforsyningskæde, navnlig i dets B2B-ekspertgruppe (business-to-business); anmoder om at blive holdt formelt og regelmæssigt underrettet om de fremskridt, der gøres i arbejdet, og de afgørelser, der træffes;
 3. støtter det fortrinlige arbejde, der udføres af ekspertgruppen om B2B-aftalepraksis under Forummet på Højt Plan for en Bedre Fungerende Fødevareforsyningskæde, særlig med hensyn til at definere, optegne og vurdere, hvad der udgør åbenlyst urimelig forretningspraksis på grundlag af data og konkrete eksempler; slår til lyd for, at der ydes en målrettet støtte til initiativer for at fremme dialogen mellem parterne om dette spørgsmål; glæder sig over, at aktørerne er blevet enige om principper, der skal være styrende for god praksis, som forelagt Forummet på Højt Plan den 29. november 2011, og opfordrer dem indtrængende til at træffe gennemførelsesforanstaltninger;
 4. opfordrer Kommissionen til at foreslå solide EU-lovregler – i nødvendigt omfang og uden at forvride markedernes funktionsmåde – med henblik på at sikre et fair og gennemsigtigt forhold mellem producenter, leverandører og distributører af fødevarer og sikre en korrekt anvendelse af de regler, der allerede er i kraft, ikke mindst fordi Eurostats seneste tal for indkomst i landbruget viser, at der siden 2009 er sket et fald på 11,6 % i landbrugsbedrifters indkomst på EU-plan, mens de samlede input-omkostninger for EU-landbrugere gennemsnitligt steg med næsten 40 % mellem 2000 og 2010;
 5. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til snarest at gå videre med at løse problemet med ulige fordeling af fortjenstmargener inden for fødevarekæden, især med henblik på at sikre landbrugerne en tilstrækkelig indkomst; erkender, at det for at fremme bæredygtige produktionssystemer er nødvendigt at kompensere landbrugerne for deres investeringer og engagement på dette område, og understreger, at magtkampe skal afløses af relationer baseret på samarbejde;

RC\889435DA.doc

PE479.443v01-00 }
PE479.445v01-00 }
PE479.446v01-00 }
PE479.447v01-00 }
PE479.450v01-00 }RC1

- 6 påpeger, at landbrugspolitikken skal gøre det muligt for små og mellemstore landbrugere, herunder familiebrug, at opnå en rimelig indkomst, at producere en tilstrækkelig mængde fødevarer af en tilstrækkelig god kvalitet til overkommelige priser, at skabe beskæftigelse, at fremme udviklingen af landdistrikterne og at sikre miljøbeskyttelse og bæredygtighed;
7. fastholder, at medlemsstaterne bør spille en aktiv rolle i at støtte eksisterende og etablere nye høringsfora med reel repræsentation af aktørerne i hele fødevarekæden med henblik på at fremme dialogen og opstille retningslinjer for tilvejebringelse af mere fair og afbalancerede forbindelser; påpeger, at sådanne officielle høringer bidrager til at beskytte producenterne og leverandørerne og til at undgå gengældelsesforanstaltninger fra distributionssektorens side;
8. opfordrer de nationale og europæiske konkurrencemyndigheder og andre tilsynsførende myndigheder, der er involveret i produktion og handel, til at gribe ind over for grossisters og detailhandlers misbrug af dominerende stilling i forbindelse med indkøb, hvor landbrugere systematisk anbringes i en meget ulige forhandlingsposition;
9. opfordrer kraftigt til en klar, nøjagtig og objektiv definition af misbrug og illoyal praksis, herunder strammere definitioner og klarere afgrænsninger af begreber i overensstemmelse med det mandat, Parlamentet gav Kommissionen i sin beslutning om et mere effektivt og fair detailmarked, således at sådanne praksisser gøres til genstand for specifik lovgivning, overvågning og objektive sanktioner;
10. fremhæver nedenstående som en ikke-udtømmende liste over praksisser, som producenterne har udtrykt bekymring over i forbindelse med fødevarerforsyningskædens funktionsmåde:
 - I) Adgang til detailhandlere:
 - i) forudbetaling for adgang til forhandlinger
 - ii) krav om betaling for at føre et produkt
 - iii) betaling for adgang
 - iv) prissætning for hyldeplads
 - v) tvungne salgskampagner
 - vi) forsinkede betalinger
 - vii) prisfastsættelse
 - viii) klausul om mest begunstiget kunde
 - II) Urimelige kontraktvilkår eller ensidige ændringer af kontraktbetingelser:
 - i) ensidige ændringer og ændringer af kontraktvilkår med tilbagevirkende kraft
 - ii) ensidigt brud på kontrakter
 - iii) eneretsklausuler/gebyrer
 - iv) indførelse af "tvungne" bidrag for private varemærker
 - v) påtvungen brug af standardmodel-kontrakter
 - vi) gengældelsespraksisser
 - vii) kontraktuelle aftaler, der ikke forefindes på skrift
 - viii) geninddragelse af margener
 - ix) tilsidesættelse af rabatter
 - x) forsinkede betalinger

RC\889435DA.doc

PE479.443v01-00 }
PE479.445v01-00 }
PE479.446v01-00 }
PE479.447v01-00 }
PE479.450v01-00 }RC1

- xi) påtvungen betaling for behandling/fjernelse af spildprodukter
- xii) gruppeindkøb/fælles forhandling/
- xiii) omvendte auktioner
- xiv) urealistiske leveringsbetingelser
- xv) påtvungen benyttelse af (specifikke) emballeringsleverandører eller emballagestoffer
- xvi) påtvungen benyttelse af (specifik) logistikplatform eller -operatør
- xvii) betaling til dækning af (ikke på forhånd aftalte) kampagnefremstød
- xviii) bestilling af overdrevent antal kampagnevarer
- xix) betaling for ikke at have opnået bestemte salgstal
- xx) leverandører afkræves ekstra rabat for salg over et vist niveau
- xxi) ensidig tilbagetrækning af produkter fra butikshylderne
- xxii) påtvungen ubetinget returnering af (usolgte) varer
- xxii) leverandørerne pålægges at afholde omkostninger i tilknytning til svind eller tyveri
- xxiv) leverandørerne pålægges urimelige omkostninger i forbindelse med kundereklamationer;

11. opfordrer til, at der etableres en ramme for at føre effektiv kontrol med disse praksisser, først og fremmest via igangsættelse af en undersøgelse af hele sektoren, ved hjælp af administrative eller retlige midler, og derefter via oprettelse af et system til evaluering og overvågning, der forvaltes af medlemsstaterne og samordnes af Kommissionen, med afskrækkende sanktioner, der skal anvendes effektivt og rettidigt;
12. opfordrer, for så vidt angår kontraktforhold og urimelige forretningsmetoder, til, at der indføres bedre metoder til at sikre, at betalingsfrister overholdes, idet der tages højde for bestemmelserne i direktivet om forsinkede betalinger, og til, at der oprettes nye instrumenter for på EU-plan at minimere og harmonisere den tid, der går mellem leveringen og tidspunktet for leverandørernes faktiske modtagelse af betalingen; understreger i denne forbindelse, at der er et presserende behov for at løse de særlige problemstillinger, som producenter af letfordærlige varer med kort tid på hylden står over for, idet de har alvorlige cashflow-problemer;
13. noterer sig foranstaltningerne i Kommissionens udkast til forslag om reformen af den fælles landbrugspolitik, som har til formål at styrke landbrugernes position i fødevarerforsyningskæden ved at yde støtte til producent- og brancheorganisationer og ved at fremme korte kæder mellem producenter og forbrugere, såsom markeder for lokale produkter; er af den overbevisning, at en styrkelse af landbrugernes position gennem bedre intern organisering og en mere professionel tilgang vil bidrage til at sikre, at de får en mere rimelig andel af merværdien;
14. glæder sig over Kommissionens henstilling om samarbejde mellem medlemsstaterne angående udveksling af bedste praksis vedrørende underretning om kontraktpraksis og forberedelsen af et sæt standardkontrakter;
15. opfordrer Kommissionen til at forbedre prisovervågningsværktøjet for europæiske fødevarer

RC\889435DA.doc

PE479.443v01-00 }
 PE479.445v01-00 }
 PE479.446v01-00 }
 PE479.447v01-00 }
 PE479.450v01-00 }RC1

og udvikle en brugervenlig, gennemsigtig og flersproget grænseflade, der gør det muligt for forbrugere og aktører at sammenligne priserne på basisfødevarer i en bestemt medlemsstat og mellem forskellige medlemsstater i hvert led i fødevarerforsyningskæden, og som også tager højde for de forskellige leveomkostninger i medlemsstaterne;

16. opfordrer Kommissionen til at præcisere anvendelsen af konkurrencebestemmelserne inden for landbruget med henblik på at give landbrugerne og deres brancheorganisationer nogle redskaber, der gør det muligt at forbedre deres forhandlingsposition; opfordrer til en vurdering og ændring af den gældende EU-konkurrencelovgivning med henblik på at sikre, at der tages større hensyn til den vertikale koncentrations skadelige virkninger på hele fødevarerforsyningskæden, i stedet for at der er et snævert fokus på forskellige virksomheders relative position på markedet, og konkurrenceforvridning udelukkende betragtes i lyset af de skadelige virkninger for forbrugerne;
17. opfordrer Kommissionen til at forbedre samordningen af dens forskellige tjenestegrenes arbejde, så det bliver muligt at spille en mere effektiv rolle i prisovervågningen i hele fødevarerekæden og i overvågningen af detailhandlens dynamik og relative markedsandele i hele EU; opfordrer til, at der nedsættes en uafhængig ombudsmand for fødevarerhandel, som skal være i kontakt med de relevante handels- og konkurrencemyndigheder og med de nationale ombudsmænd for fødevarerhandel i hver enkelt medlemsstat med henblik på samordning og udveksling af oplysninger; mener endvidere, at Den Europæiske Ombudsmand og de forskellige nationale ombudsmænd bør være ansvarlige for at sikre efterlevelsen af den relevante lovgivning og for at anbefale betimelige og passende sanktioner;
18. opfordrer Kommissionen til at gennemføre en tilbundsående undersøgelse af forskellene mellem de 27 nationale konkurrencemyndigheders og konkurrencepolitikkers fremgangsmåder og til at fremme løsninger, der inddrager alle partnere i fødevarerproduktionskæden og forhindrer, at én eller nogle få dele af input- eller outputkæden misbruger deres dominerende stillinger, hvilket ofte sker på landbrugsproducenternes bekostning;
19. mener, at man bør prioritere gennemførelsen af en oplysningskampagne i hele EU, som skal oplyse landbrugerne om deres kontraktlige rettigheder og om de hyppigst forekommende former for misbrug samt ulovlig eller urimelig praksis på aftale- og handelsområdet samt de midler, de har til rådighed til at anmelde misbrug;
20. mener, at løsningen på problemet med ubalancer i fødevarerforsyningskæden omfatter selvregulering, men også kræver lovgivning og tilpasning af konkurrencelovgivningen; fastholder, at medlemsstaterne bør fremme udviklingen af bedste praksis og/eller adfærdskodekser i samarbejde med alle aktører ved at samle producenterne, industrien, leverandørerne, detailhandlerne og forbrugerrepræsentanterne og dermed udnytte de eksisterende synergier bedst muligt;
21. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

RC\889435DA.doc

PE479.443v01-00 }
PE479.445v01-00 }
PE479.446v01-00 }
PE479.447v01-00 }
PE479.450v01-00 }RC1